

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету НААУ
з питань митного
та податкового
права

за 2023 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з питань митного та податкового права є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при Національній асоціації адвокатів України відповідно до рішення Ради адвокатів України № 51 від 12.04.2019.

Метою діяльності Комітету діяльності Комітету є: забезпечення захисту податкових прав та інтересів адвокатів, активна участь адвокатської спільноти в митних і податкових взаємовідносинах, вплив адвокатів на митну та податкову політику держави, запуск на базі НААУ платформи для виявлення проблемних питань у митних і податкових питаннях і формування адвокатами єдиної практики застосування законодавства в профільному напрямі, організація публічних заходів із залученням фахівців галузі та представників адвокатської спільноти.

Основними завданнями Комітету є:

- розроблення та/або аналіз проєктів нормативно-правових актів у сфері митного та податкового права, доповнень до чинних нормативно-правових актів, які спрямовані на покращення захисту прав суб'єктів митних і податкових правовідносин;
- взаємодія з органами законодавчої, виконавчої та судової влади в питаннях захисту митних і податкових прав адвокатів та їхніх клієнтів;
- проведення семінарів і конференцій щодо застосування митного та податкового законодавства;

- забезпечення нагляду над однорідністю практики застосування митних і податкових нормативно-правових актів;
- залучення до розв'язання проблемних питань фахівців із різних сфер економіки;
- аналіз актуальних питань і вивчення їх впливу на правовідносини платників податків із податковими органами;
- розроблення та поширення методичних та аналітичних матеріалів для адвокатів, які практикують у галузі митного та податкового права;
- міжнародне співробітництво у сфері податкового та митного права;
- підвищення кваліфікації адвокатів за напрямом роботи Комітету;
- об'єднання на базі Комітету спеціалістів і лідерів національного ринку, що практикують у сфері податкових і митних правовідносин;
- співпраця з громадськими об'єднаннями та іншими недержавними організаціями з метою підготовки пропозицій щодо розв'язання суспільно важливих питань у сфері податкових і митних правовідносин;
- формування узагальнень практики діяльності податкових і митних органів у сфері реалізації податкової та митної політики;
- співпраця із засобами масової інформації щодо обговорення актуальних питань.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

Голова Комітету – Воронін Яків Геннадійович, призначений розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України від 25 листопада 2019 року № 195.

Заступник Голови Комітету

Юровський Дмитро Борисович.

Секретар Комітету

Леус Ганна Олексіївна.

Члени Ради Комітету:

1. Бубліченко Вікторія Вікторівна.
2. Нараєвська Ірина Леонтіївна.
3. Педак Сергій Володимирович.
4. Савош Едуард Ігорович.
5. Ткаченко Артем Васильович.

3. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ ПРОТЯГОМ 2023 РОКУ

10 лютого за ініціативою Комітету з питань митного та податкового права відбувся та Комітету з питань захисту бізнесу та інвесторів, спільно з Вищою школою адвокатури відбулася панельна дискусія на тему «Обговорення актуальних питань взаємовідносин податкової, митної служби та бізнесу».

Захід був присвячений обговоренню необхідності запровадження правових механізмів вирішення гострих питань, які склалися у взаємовідносинах між податковою, митною службами та бізнесом. Зокрема, було розглянуто питання щодо: планів Верховної Ради щодо продовження реформи митної служби; проблем системи адміністрування податку на додану вартість; проблеми з реєстрацією податкових накладних;

проблем з інформаційними системами податкової та митної служб; проблем функціонування фінансового моніторингу; планів щодо перевірки ефективності діяльності Бюро економічної безпеки та Державної податкової служби; пошуку правових механізмів вирішення гострих питань, які склалися у взаємовідносинах між податковою, митною службами та бізнесом у досудовому порядку.

Участь у дискусії взяли:

- Ярослав Железняк – народний депутат України, перший заступник голови Комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики;
- Яків Воронін – голова Комітету з питань митного та податкового права НААУ;
- Сергій Лисенко – член Ради Комітету з питань захисту бізнесу та інвесторів, що діє в складі НААУ, корпоративний секретар;
- Дмитро Юровський – заступник голови Комітету з питань митного та податкового права НААУ;
- Олександр Коваленко – член Ради Комітету з питань захисту бізнесу та інвесторів, що діє в складі НААУ, керуючий АБ «Коваленко й партнери»;
- Ганна Леус – секретар Комітету з питань митного та податкового права НААУ;
- Кристина Шох – член Ради Комітету з питань захисту бізнесу та інвесторів, що діє в складі НААУ;
- Ірина Нараєвська – член Ради Комітету з питань митного та податкового права НААУ;
- Кирило Кузнецов – член Ради Комітету з питань захисту бізнесу та інвесторів, що діє в складі НААУ.

24 березня в НААУ за ініціативи Комітету вебінар «Рік роботи Бюро економічної безпеки України: підсумки, прогнози, перспективи».

Захід відкрив голова Комітету з питань митного та податкового права Яків Воронін, зауваживши про важливість і необхідність його проведення з огляду на те, що саме адвокати найчастіше взаємодіють із детективами БЕБ, а тому мають безліч питань щодо діяльності Бюро.

Модератором вебінару виступив заступник голови Комітету з питань митного та податкового права – Дмитро Юровський.

До участі в заході було запрошено директора БЕБ Вадима Мельника, який розповів про особливості формування та діяльності Бюро економічної безпеки у сфері аналітики, оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування. Окрему увагу спікер приділив питанню взаємодії БЕБ з іншими ЦОВВ (ДПС України, Національна поліція України, Служба безпеки України, Державна служба фінансового моніторингу та іншими). Також було розкрито питання щодо особливостей міжнародної співпраці БЕБ і труднощів, які виникають у матеріально-технічному та інформаційному забезпеченні діяльності БЕБ.

Захід був проведений у форматі питання-відповідь. Зокрема, адвокати, представники комітетів НААУ, поставили питання директору БЕБ щодо:

- удосконалення нормативно-правового регулювання кримінальної аналітики;
- імплементації і взаємозв'язку ICP-моделі з нормами кримінально-процесуального законодавства та законодавства про оперативно-розшукову діяльність;
- посилення захисту прав адвокатів на досудовому розслідуванні в кримінальних провадженнях, підслідних БЕБ;
- необхідності безумовного виконання ухвал слідчих суддів про повернення майна.

В обговоренні взяли участь адвокати, члени комітетів НААУ: Сергій Педак, Ірина Нараєвська, Богдан Коваль, Денис Дьомін, Олександр Коваленко, Кристина Шох.

За результатами зустрічі учасники дійшли висновку про необхідність поглиблення взаємодії між комітетами НААУ та БЕБ із метою ефективного захисту прав адвокатів під час здійснення досудового розслідування БЕБ. Також є потреба в залученні адвокатів для надання методичної допомоги в удосконаленні нормативно-правових актів, якими регулюється діяльність БЕБ.

Посилання на відеозапис вебінару:

<http://surl.li/pifdy>.

1 липня 2023 року за ініціати́ви Комітету напередодні Дня адміністративної юстиції та Дня податківця України відбувся круглий стіл на тему «Здійснення господарських операцій: межа реальності та фіктивності».

В обговоренні взяли участь стейкхолдери податкових правовідносин в Україні, які найчастіше стикаються з питаннями дійсності, недійсності та оспорюваності господарських правочинів і відповідно господарських операцій: адвокати, судді Касаційного адміністративного суду в складі Верховного Суду, працівники Державної податкової служби України, працівники секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, представники підприємницьких кіл, провідні науковці Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, Національної академії правових наук України.

Модерували захід суддя Касаційного адміністративного суду в складі Верховного Суду, віцепрезидент Всеукраїнської асоціації адміністративних суддів Наталія Блажівська та заступник голови Комітету НААУ з питань митного та податкового права Дмитро Юровський.

Захід відкрили Голова Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України Лідія Ізовітова, президент Всеукраїнської асоціації адміністративних суддів Олександр Пасенюк і секретар судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів Касаційного адміністративного суду в складі Верховного Суду, заслужений юрист України Раїса Ханова.

У вступному слові Голова НААУ, РАУ зазначила, що питання, якому присвячений круглий стіл, було й залишається нагальним для правників, адже всі добре пам'ятають практику податкових органів десятирічної давнини щодо т. з. «нікчемів» і практику органів прокуратури з оскарження господарських договорів, укладених державними та комунальними підприємствами, установами. Відповідно до чинних правових висновків Верховного Суду будь-який договір, з якого виник спір, має бути перевірений судом на його дійсність. Але, уважно слідкуючи за останніми тенденціями, які виникають у зв'язку з євроінтеграційними процесами в Україні, судова практика іноземних судів щодо застосування концепції подається як «превалювання економічної сутності над юридичною формою господарських операцій», підкреслила Лідія Ізовітова.

Раїса Ханова виступила зі спеціальною доповіддю на тему «Критерії оцінки реальності господарських операцій під час вирішення податкових спорів», де надала вичерпну оцінку критеріям реальності господарських операцій при вирішенні податкових спорів адміністративними судами через призму актуальних правових висновків Верховного Суду. Звернула увагу на необхідність оцінки господарської операції через призму Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та зауважила про розроблені ДПС України власні методичні рекомендації щодо відображення в актах перевірки нереальних господарських операцій.

Круглий стіл проводився у форматі двох сесій.

Під час першої сесії голова Комітету НААУ з питань митного й податкового права Яків Воронін у доповіді «Реальність та фіктивність: судові доктрини проти податкового законодавства»

звернув увагу на необхідність врахування стратегій здійснення господарської діяльності та прийняття управлінських рішень суб'єктами господарювання в умовах ведення підприємницької діяльності під час війни та дії воєнного стану. Адвокат також звернув увагу на практику Касаційного адміністративного суду та Великої Палати Верховного Суду в частині необхідності доведення саме податковим органом фіктивності господарських операцій.

Суддя Касаційного адміністративного суду в складі Верховного Суду Ігор Олендер виступив із доповіддю «Застосування концепції вини в податкових відносинах», де зазначив про новели викладення концептуальних засад вини платника податків. Доповідач також зупинився на судовій практиці Касаційного адміністративного суду щодо доведення вини платника податків у податкових правовідносинах.

Заступниця голови Ради адвокатів Рівненської області Алла Філатова під час доповіді «Особливості доказування реальності господарських операцій – стратегія і тактика захисту» розповіла про практичні аспекти в підготовленні до представництва у справах з елементом реальності (фіктивності) господарських операцій, звернула увагу на докази, які доводять реальність господарських операцій, порядок їх збирання, оформлення та подання до суду.

Суддя Касаційного адміністративного суду в складі Верховного Суду Микола Гімон у доповіді «Критерії прийнятності касаційної скарги на судові рішення в податкових спорах щодо реальності господарських операцій» навів статистичні показники Касаційного адміністративного суду в частині відкриття провадження та відмови у відкритті провадження за поданими учасниками справ касаційними скаргами в податкових справах.

Крім того, суддя надав практичні рекомендації учасникам справ щодо готування касаційних скарг з урахуванням встановлених Кодексом адміністративного судочинства України вимог допуску касаційних справ до провадження касаційним адміністративним судом, так щоб скарга визнавалася Касаційним адміністративним судом прийнятною і провадження за нею було відкрито.

Секретар Ради адвокатів України Ігор Колесников під час доповіді «Критика концепції превалювання економічної сутності операції над юридичною формою» звернув увагу на почастишення застосування в податковому праві правового принципу ділової мети та принципу превалювання економічної сутності господарської операції над юридичною формою. Адвокат звернув увагу на сучасні філософські доктрини та великий вплив суб'єктивізму при застосуванні таких правових інститутів, який вимагає великої обережності від суб'єкта правозастосування.

Під час другої сесії професор, перший проректор Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого Микола Кучерявенко та викладач кафедри податкового права цього університету Сергій Брояков виступили з доповіддю «Проблема реальності та фіктивності господарських операцій на межі галузевого регулювання», у якій звернули увагу на необхідність комплексності застосування законодавства та на проблему наслідків фіктивності правочинів – застосовувати чи ні санкції за такі дії. Доповідачі зазначили, що стабільність судової практики в такій категорії справ є вкрай необхідною для дотримання принципу правової визначеності як інтегративного складника верховенства права.

Заступник директора Департаменту правового забезпечення ДПС України Сергій Федоров у доповіді «Особливості супроводження податкових спорів» звернув увагу на методологію податкового органу при проведенні перевірок: дослідження первинних документів і відображення господарських операцій у реєстрах бухгалтерського обліку. За його словами, у кожній господарській операції платник податку зобов'язаний проявляти обачність при виборі контрагента та несе повну відповідальність за укладання як договорів, так і складення первинних документів.

Президент Асоціації платників податків України, віцепрезидент Європейської асоціації платників податків (European Taxpayers Association), надзвичайний і повноважний посол Грігол Катамадзе під час доповіді «Фіскальна безпека суб'єктів підприємництва в умовах війни та повоєнному відновленні» зазначив, що перемогти в триваючій в Україні війні без функціонування бізнесу неможливо, адже сплата податків і наповнення бюджетів – це на сьогодні надважливо: «Замість підтримки бізнесу ми бачимо тільки тиск на нього, а подеколи за найменшої підозри розглядають суб'єкта господарювання, як «злочинця». З огляду на це настає момент дії верховенства права». Грігол Катамадзе зауважив, що фіскальна безпека суб'єктів підприємництва в умовах війни та повоєнного відновлення є однією з актуальних тем сьогодення та презентував результати соціологічного дослідження «Фінансова безпека суб'єктів підприємництва в умовах війни та повоєнного відновлення», проведеного в грудні 2022 – січні 2023 року командою експертів з Асоціації платників податків України та науковців із Кафедри фінансів економічного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Член Науково-консультативної ради Верховного Суду, керівник НДІ правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України Антон Монаєнко виступив із доповіддю «Практика Суду ЄС та Верховного Суду щодо підтвердження реальності господарських операцій: порівняльний аспект», у якій звернув увагу на проблеми подвійного оподаткування, агресивного податкового планування, розмивання податкової бази, переміщення прибутків із низькими податками в контексті роботи Європейського суду справедливості. Велика Палата ВС у березні 2019 року зазначила, що правові позиції Європейського суду справедливості можуть застосовуватися адміністративними судами для аргументації власних правових позицій і рішень. Також доповідач зауважив про податкове регулювання ЄС через призму директив ЄС: про материнські компанії, про злиття, про проценти.

Заступниця керівника секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової і митної політики Віта Форсюк у доповіді «Запровадження GAAR – перспективи та виклики» зауважила, що Європейське загальне правило протидії ухиленню від сплати податків призначено для застосування до всіх типів операцій, усіх платників і всіх видів податкових платежів. Метою зазначеного правила є перешкоджання та запобігання ухиленню від оподаткування ще до того, як це станеться, а не після цього. Податкові органи ЄС користуються таким правилом для відмови платнику податків від застосування податкових пільг у разі спрямованості його дій на зловживання правами з метою уникнення від оподаткування. Зазначені принципи відрізняються від відомого принципу SAAR (спеціальних правил проти ухилення від сплати податків), що є рефлексією на минулі події. Тобто GAAR є проактивним підходом, на відміну від SAAR, яке є реактивним підходом.

Учасники круглого столу розкрили та проаналізували всі аспекти реальності господарських операцій і доведення фіктивності через призму судової практики Касаційного адміністративного суду, а також розглянули новітні тенденції щодо цього питання у Європейському Союзі. Також зазначили, що податкова інспекція має перетворитися на сервісний орган фінансових інспекторів, що зменшить напруження та антагоністичні настрої у взаємовідносинах між податковою, платниками податків і судом.

Посилання на відеозапис круглого столу:

<https://youtu.be/НKkOWg-kjvE>.

Посилання на публікацію: <http://surl.li/ketgn>.

1 серпня в НААУ відбулася фахова дискусія на тему «Зміни до порядку зупинення реєстрації податкової накладної, практичні поради та формування судової практики».

Ініціатором заходу виступили комітети НААУ з питань захисту бізнесу та інвесторів і з питань митного та податкового права.

Порядок реєстрації податкових накладних зазнає постійних змін, що впливає на формування судової практики. Ці нововведення стали предметом обговорення адвокатів під час фахової дискусії.

Так, нещодавно Кабінет Міністрів України вніс зміни до порядків із питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затверджених постановою від 11.12.2019 № 1165. Зміни покликані зменшити відсоток зупинених накладних, а також спрощують адміністративну процедуру оскарження рішень для платників.

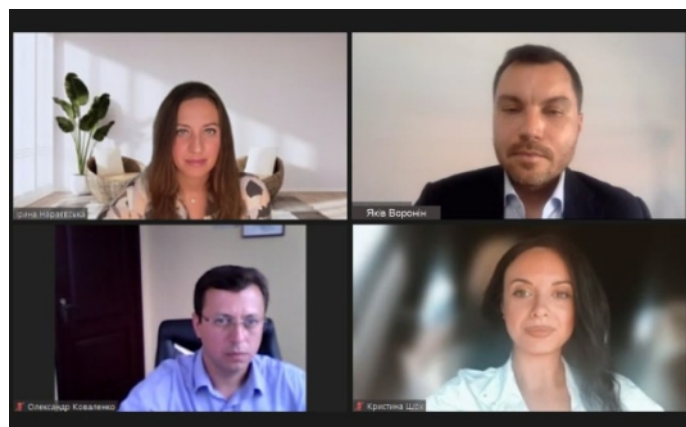

3. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ ПРОТЯГОМ 2023 РОКУ

Під час дискусії її учасники надали практичні поради щодо досудової роботи з клієнтами, які є платниками ПДВ і перебувають у «ризиковій групі», як застосування превентивного заходу щодо можливого «блокування».

За словами голови Комітету НААУ з питань митного та податкового права Якова Вороніна, з 2015 року фокус податкового контролю змістився від постаудиту до нагляду за кожною господарською операцією, тим самим перейшовши на мікроаудит: «Сьогодні ж активні платники податків усе частіше зазнають блокувань під час реєстрації податкових накладних, зокрема в IV кварталі 2022 року показники сягнули 40 %, що склало понад 562 тисячі зупинених податкових накладних, а середня сума ПДВ за зупиненими накладними сягнула майже 9 мільярдів. При цьому 17 % від загальної кількості платників ПДВ, а це – 45 тисяч платників, були визнані ризиковими».

Членкиня Ради Комітету НААУ з питань митного та податкового права Ірина Нараєвська поділилася власним досвідом щодо успішного проходження процедури адміністративного оскарження відмов податківців у реєстрації податкових накладних. Вона звернула увагу на ефективність цієї процедури та досить незначні строки вирішення спорів у такий спосіб порівняно із судовими процесами. Також наголосила на необхідності участі адвокатів у процесі досудового врегулювання спорів і застерегла про потенційні ризики.

Член Ради Комітету НААУ з питань захисту бізнесу та інвесторів Олександр Коваленко розповів про роботу з ризиковими платниками податків. Зокрема, він розповів про особливості процедури визначення платника податків ризиковим. «Відповідність підприємства критеріям ризиковості платника має розглядатись виключно за наслідками подання для реєстрації податкової накладної та моніторингу і платника податку, і податкової накладної, – пояснив адвокат. – У протилежному випадку рішення комісії не може вважатися правомірним та прийнятим із дотримання законодавчо визначеної процедури. Якщо ж платник податку отримав уже інформацію про включення до переліку ризикових, першочергово він має право звернутись до комісії регіонального рівня, що винесла рішення, із вимогою надати витяг із протоколу комісії, у якому буде зазначено більш конкретні підстави включення до ризикових платників податків, підготувати пояснення та підтверджуючі документи, котрі спростовують інформацію чи ризики відображені в цьому протоколі комісії, та подати відповідне повідомлення з доказами для виключення з переліку ризикових платників податків».

Членкиня Ради Комітету НААУ з питань захисту бізнесу та інвесторів Кристина Шох зауважила, що одним з ефективних засобів підвищення ймовірності розблокування податкових накладних є паралельне написання звернень до Департаменту забезпечення відомчого контролю ДПС України. «Даний департамент здійснює контроль за роботою регіональних відділень, тому така скарга в більшості випадків впливає на позитивні результати при прийнятті рішень про реєстрацію податкових накладних», – пояснила вона.

Посилання на публікацію: <http://surl.li/pifdj>.

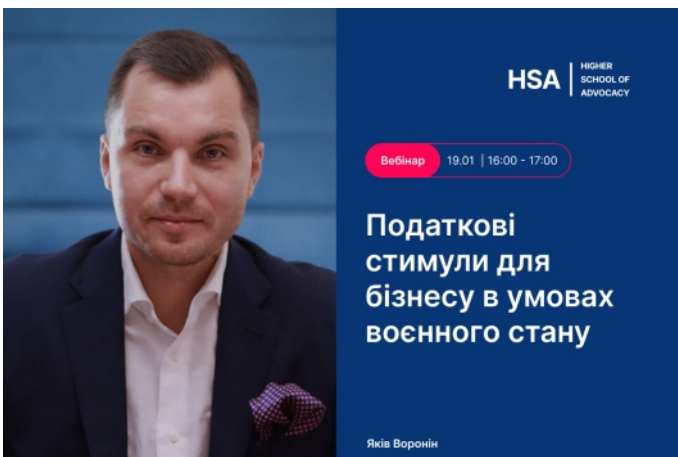
4. ВЕБІНАРИ ЧЛЕНІВ РАДИ КОМІТЕТУ

Яків Воронін:

19.01.2023 «Податкові стимули для бізнесу в умовах воєнного стану»

Під час вебінару обговорювалися питання щодо:

- порядку проведення документальних, камеральних і фактичних перевірок;
- податкової відповідальності під час дії форс-мажорних обставин;
- податкових змін і доповнень до Податкового кодексу України;
- особливостей застосування податкового законодавства судами;
- особливостей оподаткування адвокатської діяльності (ПДФО, ЄСВ, Єдиний податок).

03.02.2023 «Новели (актуальні зміни) податкового законодавства в умовах воєнного стану»

У системному огляді нововведень, запроваджених у період із 24 лютого 2022 року, лектор сфокусував увагу на ключових законодавчих актах щодо змін у сфері оподаткування та висвітлив важливі практичні аспекти.

Зокрема, проаналізовано Порядок підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків обов'язків, визначених у підпункті 69.1 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України, та переліки документів на підтвердження, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.07.2022 № 225.

Детальному аналізу піддано питання щодо порядку списання безнадійного податкового боргу, який на сьогодні визначений Порядком списання безнадійного податкового боргу платника податків, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2022 № 220.

Щодо звільнення від податкової відповідальності питання регулюється ст. 112.8 Податкового кодексу України, згідно з якою обставинами, що звільняють від фінансової відповідальності за вчинення податкових правопорушень та порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, є вчинення діяння (дії або бездіяльності) унаслідок обставин непереборної сили (форс-мажору).

У цьому контексті лист Торгово-промислової палати України від 28.02.2022 № 2024/02.0-7.1 є таким, що підтверджує форс-мажорну обставину – військову агресію російської федерації проти України, проте цей лист не визнано беззаперечним і єдиним доказом наявності форс-мажору в кожному конкретному випадку невиконання конкретного договору. Лектором наведено тематичну судову практику в складі постанови Верховного Суду в складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 25.01.2022 у справі № 904/3886/21 та від 30.11.2021 у справі № 913/785/17.

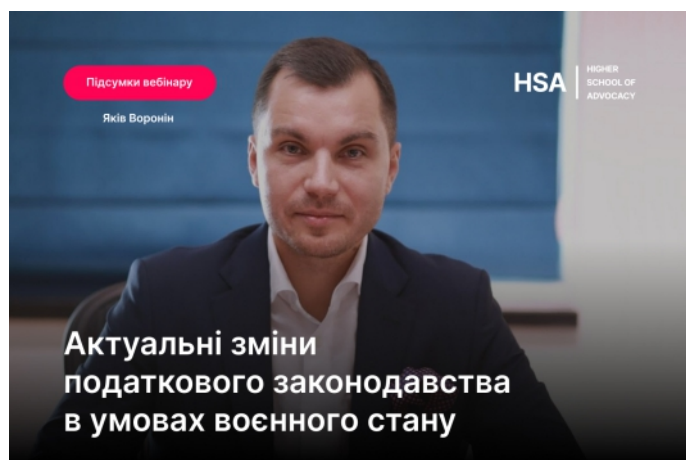
Під час розгляду питання щодо пільг і тимчасових заходів під час дії воєнного стану лектор надав також відповіді на питання, які насамперед стосуються діяльності адвокатів:

Чи має право адвокат як самозайнята особа не сплачувати ЄСВ під час воєнного стану?

Пунктом 9-19 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» тимчасово, з 1 березня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану в Україні та протягом дванадцяти місяців після припинення або скасування воєнного стану, особи, зазначені в пунктах 4, 5 та 5-1 частини першої статті 4 цього Закону, мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати єдиний внесок за себе.

Чи включається до складу витрат адвоката витрати на оборону? Відповідь на це питання, а також у чому полягають особливості підтвердження можливості/неможливості виконання платником податків своїх обов'язків, та який порядок списання безнадійного податкового боргу, детальніше дізнавайтеся в тематичному матеріалі від Advokat Post:

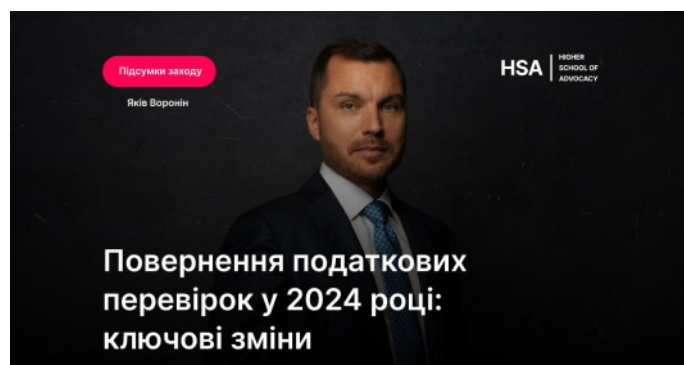
<https://bit.ly/3HPCbNd>.

16.11.2023 [«Повернення податкових перевірок у 2024: стратегія дій адвоката»](#)

Вебінар був присвячений поясненню основних положень «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування мораторію на проведення податкових перевірок» (реєстр. №10016-д від 16.10.2023) та детальному роз'ясненню основних аспектів повернення податкових перевірок в Україні у 2024 році.

На заході було детально роз'яснено, які саме категорії платників податків будуть включені до плану-графіка перевірок, описано порядок формування плану-графіка перевірок на 2024 рік, роз'яснено особливості дії мораторію на проведення перевірок до кінця 2024 року та розглянуто судову практику з питань, пов'язаних із проведенням податкових перевірок.

Ганна Леус:

04.08.2023 – «Спори з митними органами актуальні питання та судова практика. Коригування митної вартості товарів: підстави та порядок оскарження»

За даними Державної митної служби України, щороку українські суди розглядають близько 9 тис. справ, пов'язаних із незаконними рішеннями митних органів.

Лекторка зазначила, що більшість митних спорів (77 %) пов'язані з визначенням митної вартості товарів. Така тенденція пов'язана перш за все з тим, що під час визначення митної вартості митні органи зловживають наданим їм правом витребувати додаткові документи, що підтверджують суму, яка була сплачена за товар або підлягає оплаті. При цьому забуваючи, що органи доходів і зборів мають право вимагати надання додаткових підтверджень лише у випадку, якщо надані декларантом документи містять розбіжності, у них наявні ознаки підроблення або вони не містять усіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів чи відомостей щодо ціни.

Адвокат пояснила, що відмова в прийнятті декларації буде вважатися безпідставною у випадку, коли декларантом було надано всі документи, необхідні для визначення вартості товару, і якщо зауваження митного органу (щодо наявності розбіжностей, неточностей у документах) не стосуються числових значень вартості товару.

КОМІТЕТ НААУ
з ПИТАНЬ МИТНОГО
ТА ПОДАТКОВОГО ПРАВА

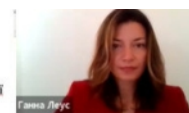
ВЕБІНАР
**Спори з митними органами –
актуальні питання та судова
практика. Коригування митної
вартості товарів: підстави
та порядок оскарження**

Лектор
Ганна Леус
Секретар Комітету НААУ
з питань митного
та податкового права

4 серпня 2023 року
10:00

Zoom
Facebook НААУ

- ▶ Підстави для подання додаткових документів для підтвердження митної вартості:
- ▶ У разі якщо документи, подані разом з митною декларацією:
 - містять розбіжності, які мають вплив на правильність визначення митної вартості;
 - наявні ознаки підробки;
 - не містять всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.
- ▶ Декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу митного органу зобов'язані протягом 10 календарних днів надалі (за наявності) додаткові документи.

Судова практика наголошує, що дії митниці щодо витребування додаткових документів від декларанта повинні відповідати принципу розсудливості. Саме тому більшість аргументів митних органів при коригуванні митної вартості визнаються судами формальними та безпідставними, унаслідок чого рішення митного органу про коригування митної вартості визнається протиправним.

Г. Леус розповіла і про особливості оформлення документів, зокрема щодо унеможливлення в митних органів появи підстав для коригування митної вартості, про підстави, за яких митна вартість вважається неправильно визначеною декларантом, а заявлені відомості – неповними (недостовірними). Також було розглянуто порядок випуску товару у вільний обіг та нюанси оскарження рішення про коригування митної вартості й картки відмови в прийнятті митної декларації. Особливу увагу було приділено предмету та особливостям доказування позиції клієнта в митних спорах.

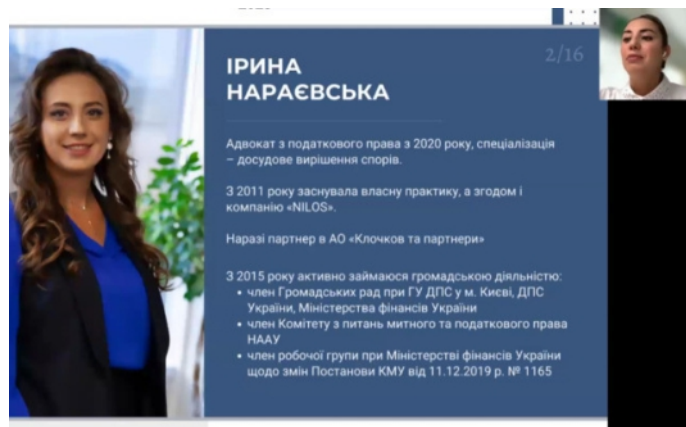
Ірина Нараєвська:

14.11.2023 – «Задачі адвоката в процедурі відновлення реєстрації ПН/РК: досудовий порядок»

Питання, які обговорювалися під час заходу: відновлення реєстрації ПН/РК, таблиця даних платника податків, критерії ризикованості платника.

Загалом було обговорено різні юридичні та практичні аспекти, які пов'язані з розблокуванням податкових накладних. Особливу увагу адвокат приділила різниці між законодавством і повсякденною практикою, наголошуючи на важливості розуміння обох для ефективного розблокування.

Законодавчі та регуляторні зміни: було висвітлено зміни в податковому законодавстві, включаючи запровадження системи СМКОР, яка здійснює моніторинг реєстрації податкових накладних і застосовує критерії для виявлення потенційно ризикованих операцій.

ІРИНА НАРАЄВСЬКА 2/16

Адвокат з податкового права з 2020 року, спеціалізація – досудове вирішення спорів.

З 2011 року заснувала власну практику, а згодом і компанію «NILOS».

Наразі партнер в АО «Клочков та партнери»

З 2015 року активно займаюся громадською діяльністю:

- член Громадських рад при ГУ ДПС у м. Києві, ДПС України, Міністерства фінансів України
- член Комітету з питань митного та податкового права НААУ
- член робочої групи при Міністерстві фінансів України щодо змін Постанови КМУ від 11.12.2019 р. № 1165

Фактори ризику та комплаєнс: було обговорено ключові фактори ризику, такі як неправильна реєстрація податкових накладних, проблеми з ризикованістю операцій і таблицями даних платників податків.

Практичні поради та рішення: було надано поради щодо того, як розв'язувати проблеми, коли податкові накладні зупиняються через ризикованість. Це включає розуміння критеріїв, що використовуються системою податкового моніторингу, та надання детальних пояснень і документації податковим органам.

Проблеми, з якими стикаються платники податків: на вебінарі було розглянуто проблеми, з якими стикаються платники податків, зокрема щодо податкового навантаження, ризикованості операцій та роботи з ризиковими контрагентами.

Інтерактивна сесія запитань і відповідей: вебінар також включав інтерактивну сесію запитань і відповідей, де адвокат відповідала на конкретні запитання учасників, пропонуючи індивідуальні поради щодо різних сценаріїв, пов'язаних із розблокуванням податкових накладних.

5. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТОЩО), ОПУБЛІКОВАНІ НА САЙТІ НААУ

Дмитро Юровський:

- [«Коли адвокат має стати на облік до податкової: повні умови»;](#)
- [«Огляд подій та проєктів нормативно-правових актів із питань оподаткування за квітень травень 2023 р»](#)

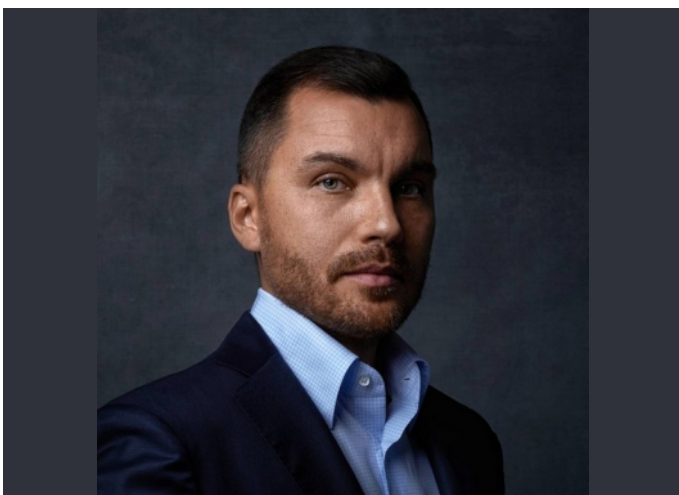
Артем Ткаченко:

- [«Огляд особливостей першого подання звіту про контрольовані іноземні компанії».](#)

Яків Воронін:

- [«Особливості готівкових розрахунків чи потрібні РРО адвокатам?»;](#)
- [«Чи мають АБ та АО застосувати РРО/ПРРО?».](#)

Сергій Педак:

- [«Огляд законопроєкту № 9237 про внесення змін до Податкового кодексу щодо підтримки волонтерської діяльності».](#)

6. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ У СФЕРІ АНАЛІЗУ ЗАКОНОПРОЕКТІВ, ЗАУВАЖЕНЬ, ПРОПОЗИЦІЙ, РЕКОМЕНДАЦІЙ, ЕКСПЕРТНИХ ДУМОК:

- проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судовий збір» щодо уникнення подвійної сплати судового збору» (реєстр. № 9427 від 27.06.2023).

Висновок Комітету:

<https://unba.org.ua/assets/uploads/publications/9427.docx.pdf>

Посилання на публікацію на сайті НААУ: <https://unba.org.ua/news/8194-podvijna-splata-sudovogo-zboru-mae-buti-skasovana-visnovok-komitetu-naau.html>;

- проект Закону «Про внесення змін до статті 5 Закону України «Про судовий збір» щодо звільнення від сплати судового збору внутрішньо переміщених осіб (реєстр. № 9361 від 07.06.2023).

Висновок Комітету:

<https://unba.org.ua/assets/uploads/publications/%D0%97%D0%9F%209361.docx.pdf>

Посилання на публікацію на сайті НААУ: <https://unba.org.ua/news/8186-vpo-mayut-buti-zvileni-vid-sudovogo-zboru-visnovok-komitetu-naau.html>;

- проект Закону «Про внесення змін до статті 5 Закону України «Про судовий збір» щодо сплати судового збору в справах про нарахування та сплату митних платежів» (реєстр. № 9359 від 06.06.2023).

Висновок Комітету:

https://unba.org.ua/assets/uploads/publications/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_9359.pdf

Посилання на публікацію на сайті НААУ: <https://unba.org.ua/news/8135-u-sporah-shodomitnih-platezhiv-pil-gi-zi-splati-sudovogo-zboru-ndorechni-komitet-naau.html>.

У листопаді головою Комітету **Яковом Вороніним** підготовлені правова позиція про забезпечення професійних прав і гарантій адвокатів під час проведення фінансового моніторингу та аналіз постанови Кабінету Міністрів України №662 від 16 червня 2023 року «Про затвердження Порядку здійснення нагляду у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснюють Міністерство фінансів, Міністерство юстиції, Міністерство цифрової трансформації».

7. ЗДІЙСНЕННЯ ІНШОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА РОЗВИТОК АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ, ЗАЗНАЧЕНОЇ В ЗАВДАННЯХ КОМІТЕТУ

У грудні головою Комітету **Яковом Вороніним** підготовлено роз'яснення на запит адвоката Дмитра Скуратова про оподаткування адвокатської діяльності в Україні у зв'язку із зарахуванням українського адвоката до колегії адвокатів ФРН.

У лютому Комітет презентував звіт своєї діяльності у 2022 році.

Детальніше зі звітом Комітету можна ознайомитися за [посиланням](#).

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ